

fri for Fattigvæsenet, ellers var deres Ret tabt, eller hvor kan man i det hele taget anvende et saadant Princip paa dette Omraade, at man skulde skønne, om Manden havde ført et saadant Liv, at han paa alle Maader havde været det Sogneraad tilpas, der skulde tilkende ham en Erstatning. Thi hvem er det, der skal udmaale Erstatningen her? Det er jo Sogneraadene, og det er jo saaledes, at i Sogneraadene ville de Folk, der komme til Skade under deres Arbejde, i hvert Fald ude paa Landet, ikke kunne siges at have just deres naturlige Talsmænd. Flertallet af Sogneraadene vælges jo af de højstbeskattede. Man vil altsaa paa en ganske bekvem Maade kunne faa løst det Spørgsmaal, hvis det havde været muligt at løse det paa den Maade, som de moderate foresloge i Fjor. Jeg var imod at løse det paa denne Maade, fordi jeg syntes, at det i og for sig var værre end ingen Løsning; jeg stemte som Følge deraf imod, og jeg tror, man kunde gøre det med god Samvittighed, thi det vilde virkelig have været en Høtot, man havde stukket ud for Landarbejderne ved at vedtage dette Forslag og sige: Det er jeres Erstatning for en Ulykkesforsikring.

Saa talte det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds ogsaa stærkt om, at denne Lov kunde kaldes en industriel Krigsløv — jeg ved ikke, om det skal være et nyt Slagord. Men jeg kan trøste det ærede Medlem med, hvad det ærede Medlem, som nu sidst talte, det ærede Medlem for Vestervig (N. Andersen) jo har gjort opmærksom paa, at han, der jo i særlig Grad repræsenterer Arbejdsgiverne derved, at han er Formand for en stor Arbejdsgiverorganisation, i og for sig ikke saa nogen Fare for, at det egentlig skulde blive et saadant Middel til at tænde Krigsluven mellem Arbejdere og Arbejdsgivere eller mellem deres Organisationer. Jeg tør maaske efter den Stilling jeg indtager, gaa ud fra, at jeg med nogen Grund kan udtale mig om dette Forhold, og jeg mener da, at dette, at der kommer en Lov, som bestemmer Arbejdernes Rettigheder, snarere maa bidrage til et Samarbejde og et godt Forhold mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer, end naar man skal strides, fordi man ikke har Lovhjemmel bag ved sig, om hver lille Fordel, man vil søge at opnaa. Det er meget muligt, og det tror jeg ogsaa vil blive Tilfældet, at de Mangler, som enhver Lov ved sin Brug maaske vil vise sig at have, vil man blive nødt til at komme ud over gennem et Samarbejde og en Forhandling,

og det er da ganske naturligt, at Arbejderne her ville søge at bringe saa meget som muligt for deres Vedkommende ud af Loven. Men, som sagt, jeg tror ikke, det ærede Medlem havde ganske Ret, naar han mente, at denne Lov netop vilde blive et Signal til Kamp mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, tværtimod! Jeg er tilbøjelig til at tro det modsatte. Men det kunde man jo vide, at det var netop det, der skulde frem; dersom intet andet skulde kunne bide, saa skulde Socialistfrygten vækkes ogsaa her. Vi kende jo alle de politiske Begivenheder, der gik forud for Forligsforhandlingernes Indledning. Vi huske, hvorledes Lokketonerne i sin Tid løde ude i Kongens Have, at gode, danske borgerlige Mænd skulde slutte sig sammen mod de nedbrydende Kræfter. Nu mærke vi det ogsaa her, da der ikke er noget andet, der kan forhindre denne Lovs Vedtagelse, saa siger man fra moderat Side: Høje har jo det paa sit Program at bekæmpe Socialismen, og vi synes, at denne Lov giver Socialisterne noget, den giver dem maaske Vind i Sejlene, det er urigtigt, vi maa se at spænde Ben for en Lov, der kan gavne Socialdemokraterne paa den Maade, vi maa tage det Arbejde op at bekæmpe dem. Jeg tror ikke, det ærede Medlem vil faa Held af sine Bestræbelser. Det gaar nemlig saaledes — det har jo vist sig — at de sociale Lovgivninger, som f. Eks. særlig have været indledede af en stor tysk Statsmand, ikke have ført til det Resultat at slaa Socialismen ned, og derfor kan det saamænd godt være, at det noget er Grunden til, at man har forladt Love af den Art, fordi det har vist sig, at de ikke føre til det tilsigtede Resultat. Men jeg skal sige, at enten man gør det ene eller det andet, ere vi Socialdemokrater ganske rolige, thi Socialdemokratiets Vækst er ikke betinget af, om vi vedtage mere eller mindre gode Love her i Rigsdagen. Socialismen er jo ikke saadan en kunstig Plante, der er udklækket paa Grund af visse politiske Kombinationer og Vedtagelser, den bunder dybt i de bestaaende økonomiske Forhold og i hele det Grundlag, hvorpaa vort Samfund hviler. Vi ville være ganske uberørte i og for sig af Beslutninger i den Retning — det eneste skulde da være, man vilde gøre Forsøg i samme Retning, som man har gjort f. Eks. i Tyskland, som jeg nævnte før, at hemme os paa alle mulige Maader. Men jeg tror ogsaa, at man er kommen til Erkendelse af, at denne Modstand i høj Grad har forøget Socialdemokratiets Styrke, saa jeg tror ikke, der er